

4. Lehatárolás

Csernely község településszerkezetének vizsgálata során a helyi partnereink által összegyűjtött információk, illetve az épület állomány helyszíni elemzése során kirajzolódtak a történelmi és az átalakuló új településrészének a kontúrjai.

Lehatárolási felületek helyszínrajza:

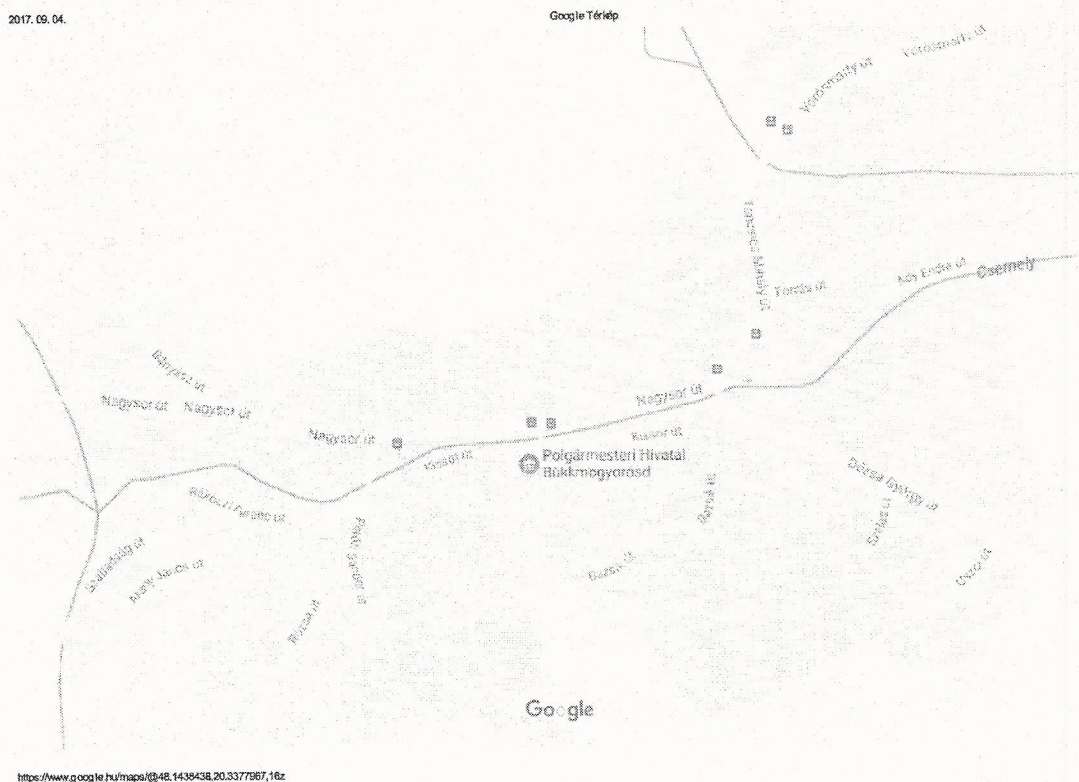
Jelmagyarázat:

Településközponti terület: barna szín

- történelmi településrész: a Táncsics Mihály úti zsellér lakásoktól a Nagysoron keresztül a Kossuth utca becsatlakozásáig,
- Kissor utca Dózsa György úti csatlakozásától a Kissoron át a Petőfi úti becsatlakozásig.

Átalakuló-, új településrész: szürkés-zöld szín

Település átnézeti helyszínrajza:

4/A. Történelmi településrész

Csernely község a XIII. században a környék alsó fokú központja volt. A község egyháza már a XIV. században fennállott. Két fő utcája a Nagysor út és a Kissor út határozzák meg a község történelmi településrészét. Mint általában a községekben úgy itt is a történelmi településrész a község jelenlegi központjában alakult ki. Ezen a településrészen található meg a népi hagyományokat is képviselő építészeti örökségek és a közintézmények is.

Ezek a népi építészeti épületek mutatják meg és értéket adnak a kortárs építészetének a követhető és követendő építészeti hagyományoknak. A népi hagyományos épületek gazdag állománya bemutatja az épített épületszerkezetek községünkre jellemző tárházát. Itt épültek a régebbi korok megélhetési igényeinek megfelelő, egymáshoz jól illeszkedő emberi léptékű arányos és jó tömegű építmények.

Hosszabb távon általában azok az épületek maradtak meg, amelyek a korszakokon átívelő ízlésvilág elismerését megtartották. Jó anyaghasználattal és szakszerűen megépítve a

központhoz közeli helyen, a Csernely patak két oldalán létesültek. Ezek az értékek fellelhetőek és a jelenkor ízlésvilága is elismeri, ezért a megőrzése az utókor számára a mi kötelességünk.

4./ B. Átalakuló új településrész

Ezen a településrészen található meg a XX. század második fele és az ezredforduló után létrejött új utcák. Itt is vannak értékes és példás építmények, alkotások – azokat is bemutatjuk – hogy érzékelhető legyen az, hogy a korszerű, komfortos igényeknek is megfelelő épületek ugyanúgy lehetnek jól illeszkedő és hagyományt megőrző alkotások. Az új településrészen is azt az alapelvet kövessük, hogy minden épület a természeti táj összképének a része. Legyen önmagában is szép, de csak azért, mert tájba illő, egymásra tekintettel épülnek és részleteik is követik az ésszerű hagyomány logikáját.

Megtalálhatók itt is az 1950-1970-es évekre jellemző sátoztetős, kohósalak adalékanyagból készült, hidegfalú és energiafaló hőszigetelés nélküli lakások. Az 1980-as évektől kezdődően megkezdődött az energia-racionalizálási küzdelem, a téli hideg és a nyári meleg ellen. Azóta egyre több lakóépület kapott megfelelő vastagságú, fal-, padló-, padlásra felkerülő hőszigetelést (energiaburok) és sok helyen a nyílászárók cseréjére is sor került. Az épületek hőszigeteléseire vonatkozó jogszabályok szigorodnak, most már ott tartunk, hogy 2018-tól kezdődően a „közel 0” energia igénynek megfelelően épült lakóházakra lehet majd használatbavételi engedélyt kapni. A 7/2006.(V.24.) TNM.sz. rendelet ezen túl még 25 %-nak megfelelő megújuló energia felhasználását is előírja.

4./C. Beépítésre nem szánt területek

A helyszíni bejáráson sok helyen találkoztunk kisebb nagyobb szabálytalan alakú teresedésekkel, főleg a Csernely patak két oldalán, leginkább a Kissor és a Nagysor úton volt ez jellemző. E területek általában maradványok, a szélesebb szabályozási szélességű közutak és a patakok menték, de nagyobb összefüggő felületek is megjelennek.

Ezek a területek alkalmasak arra, hogy belterjes gondozással közparkok alakuljanak ki. Ott ahol a földalatti és földfeletti közműveket később sem érintik, díszfák, díszcserjék telepítésével és gondozott pázsitos felületekkel sokat javíthatunk a község arculati megjelenésén. Javasoljuk, hogy a Rendezési terv felülvizsgálatánál tájépítészeti szemszögből kerüljenek felmérésre ezek a területek, mely alapján a közösség által igényelt funkciók megvalósíthatóvá válhassanak. Szép példa erre a Kissor úti ligetes, belterjes és fahíddal kialakított Emlékpark.

5./ Ajánlások (építészeti útmutató)

Ajánlásaink nem tekinthetők kötelező jellegűnek, a céljuk nem a tervezési szabadság megkurtítása, uniformizálása, hanem éppen a valós értékek megismertetése, a sokféle izgalmas lehetőség feltárása.

Egy ház, egy épület elválaszthatatlan kapcsolatban van a közvetlen környezetével, a szomszédokkal, a településsel. Valódi értéke pedig csak annak a kapcsolatnak van, ahol a felek egymást megismerik, tiszteletben tartják egymást, békében élnek egymás mellett. Igaz ez az emberi kapcsolatokról kezdve a zenén át, egészen az épített környezetünkig.

Minden egyes építészeti alkotás az utcakép és a környező táj részévé válik, vagy nem. Így csak a megépítés után válik el az, hogy alkotásunk harmonikusan illeszkedik-e a tájba, vagy disszonáns a megjelenése, ekkor már nem sokat tudunk rajta segíteni. Megelőzendő a hellyel és a tájjal való mélyebb megismerkedés, a részletes információk megszerzése. A tervezett építmény önmagában is legyen szép, de csak azért, mert illeszkedik a tájba és részletei követik az építészeti táj logikáját.

Az örökölt és értékes beépítéseknél a telkek és házak formája és méretei sohasem a barkácsolási ötletek szerint alakultak ki, hanem a szakmájukat magas színvonalon művelő mesteremberek keze nyomán (kőműves, ács, kőfaragó, asztalos, kovács). Apáról fiúra átörökölt, hosszú tapasztalattal megszerzett tudás kifinomult eredménye, amit helyi építészeti hagyománynak nevezünk. Ezeket a mestereket 14-18 éves korukban nem a szakmunkásképzőben oktatták, hanem a jó hírű és tekintélyes iparosok mellett tanulták meg a szakmát. Kezdetben inasok voltak, majd segédek és hosszú gyakorlat után lehettek a helyi közösség által elismert és tekintélyes mesteremberek.

A tervezési program meghatározását követően ismerkedjünk meg a település építészeti örökségével, tárjuk fel az építési hagyományokat, a jellemző beépítési módokat, mind az adott utcában, mind a település egészére vonatkozóan.

Tájékozódjunk a település Rendezési terveinek rendelkezéseiről, ismerjük meg a védett épületek jellegzetességeit az Arculati Kézikönyv ajánlásait.

Vegyük figyelembe az adott lakótömbre jellemző előírásokat (beépítési mód, elő- oldalkert, hátsókert meghatározása és beépítési százalék). Egy részletes geodéziai felmérést követően kezdjünk hozzá a tervezéshez.

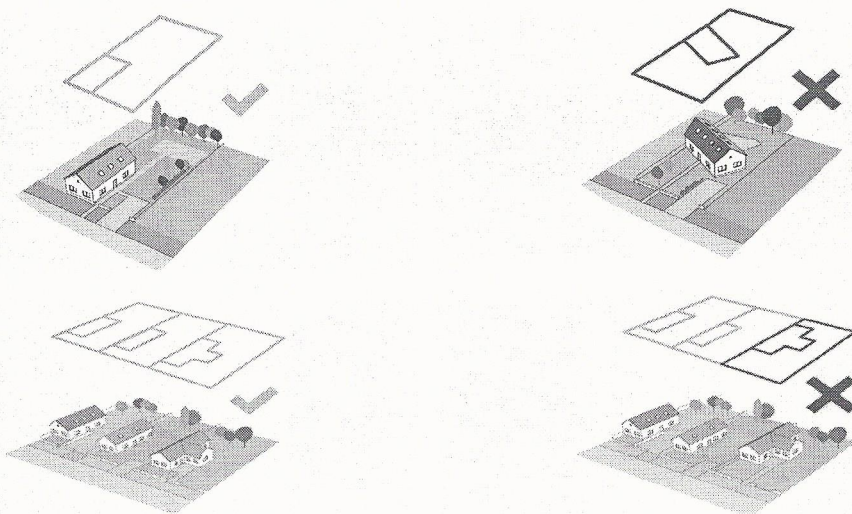
A terveket korunk fejlett építés technológiájának figyelembevételével tervezzük meg, ugyanakkor mutassuk meg a vidék környezeti kulturális örökségét és értékeit. Biztosítsuk azt, hogy a tervezett épületeink figyelembe veszik, tiszteletben tartják és tükrözik a táj karakterét, jellegzetességeit. Ha a lépték, az arány, a tömeg és a forma jó, akkor a részletek is könnyen kialakulnak, ha viszont ezek az alapvető feltételek hibásak, akkor nem tettünk eleget a tőlünk elvárt kötelezettségnek.

Jó tanácsok a tervezési programhoz:

- ne építsünk indokolatlanul, a lakásigényünk mértékétől nagyobb hasznos alapterületű lakásokat. Egy 4 fő lakhatásához maximálisan elegendő és teljes kényelmet biztosít egy 100 m² alapterületű lakás.
- a kevesebb több: az egyszerű épület nagyszerűbb!
- ne felejtsük el, hogy az építés közügy is!
- az oldalhatáron álló, vályogépítésű régi parasztházat ne a szegénység, hanem a józanság és kulturáltság jelének tekintsük,
- az épület homlokzatánál alkalmazzuk a harmonikus arányrendszer törvényeit,
- olyan lakást építsünk, amelynek a legalacsonyabb az üzemeltetési költsége. Energetikai besorolása „A” kategória,
- az indokolatlanul nagy lakások megépítési, berendezési, üzemeltetési, fenntartási és felújítási költségei egy egész életre indokolatlanul magasra határozzák meg a fizetendő rezsi költségeit. Ezek a magas költségek a nyugdíjas korban sokszor elviselhetetlenné válnak.
- jó befektetés a hőszigetelés, a megújuló energia használata, amelynek alkalmazásával 20-40 %-os energia megtakarításokat tudunk elérni és többszörösen is megtérül. **Ne felejtsük el, az a legolcsóbb energia, amelyet nem használunk el!** A különböző banki megtakarításokkal maximálisan 2-10 %-os hozamot tudunk elérni!
- a napelemekkel elektromos energiát tudunk előállítani. A napkollektorokkal használati meleg vizet nyerhetünk. A telken összegyűjtött és betárolt esővizet, (szürke víz) kerti locsolásra és egyéb nem étkezési célra használhatjuk fel (a fizetendő vízdíjat ez jelentősen lecsökkentheti.) A napelemekkel megtermelhetjük a lakás elektromos energia mennyiségét, sőt ha több napelemet teszünk, akkor még hasznot is termelünk. Az utólagos hőszigetelésekkel nagymértékben le tudjuk csökkenteni lakásunk fűtésére beadott hőmennyiséget. A nyílászárók cseréjével szintén a beadandó fűtési hőenergia csökkenthető.
- a kazánok cseréjével számos lehetőség kínálkozik a fűtési költségek és a változó gáz árának csökkentésére. Bátran alkalmazzuk a levegőkazánt, faelgázosító kazánt, a pellettel fűthető kazánt, a geometrikus energiát és az infra energiával működő padló-fali fűtéseket.

A Településképi Arculati Kézikönyv nem egy merev lezárt egész, hanem nyílt, folyamatos hozzászólást és változtatást lehetővé tevő kezdeményezés kíván lenni, mint hogy a település története sem befejezett, hanem folyamatosan íródik tovább. Ezért, ha újabb szép házak születnek, azok bekerülhetnek, sőt be is kell, hogy kerüljenek a Kézikönyvbe, hogy ez által is büszke lehessen rá az építtetője, tervezője, kivitelezője és a település lakossága egyaránt.

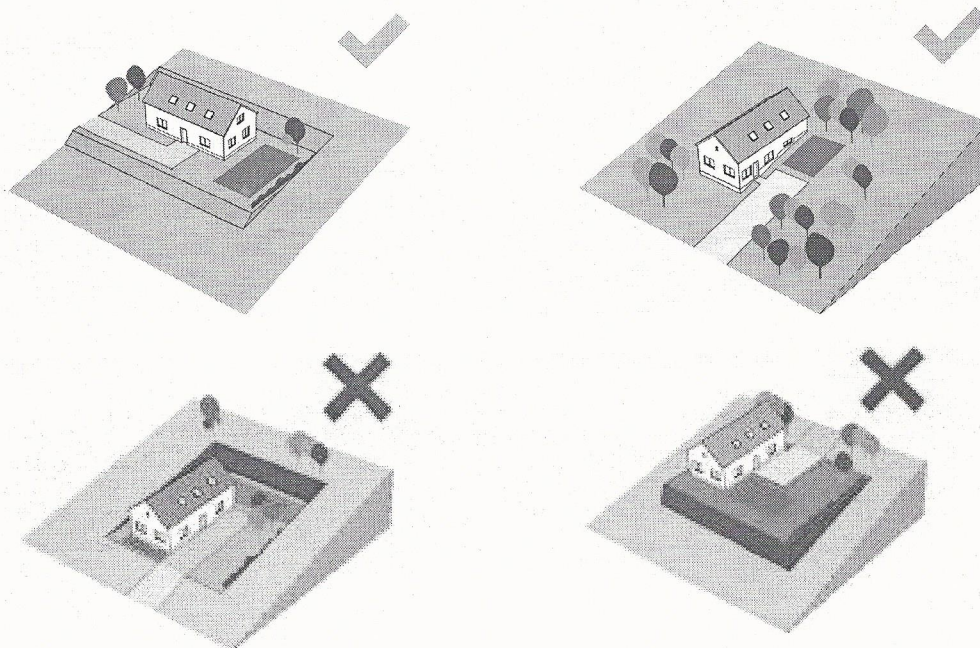
Falusias telepítés:

Terepalakítás:

Egy alapos geodéziai felmérés fél siker. Az épület tervezett helye és környékéről készüljön egy domborzati viszonyokat feltáró területszintezés. Még a szintezéssel egy időben határozzuk meg az épület kiinduló magasságát a $+0,00$ szintjét és az útkorona szint magasságát is. Mindezek figyelembe vételével az épületünk ésszerű és célszerű magassági beillesztéséhez közel jutottunk, ezáltal számítható a terep alakítás gazdasági oldala. Kerüljük a nagy bevágásokat, a föld kiemeléseket, egy ilyen kivájt terület a tájban helyreállíthatatlan sebet okoz.

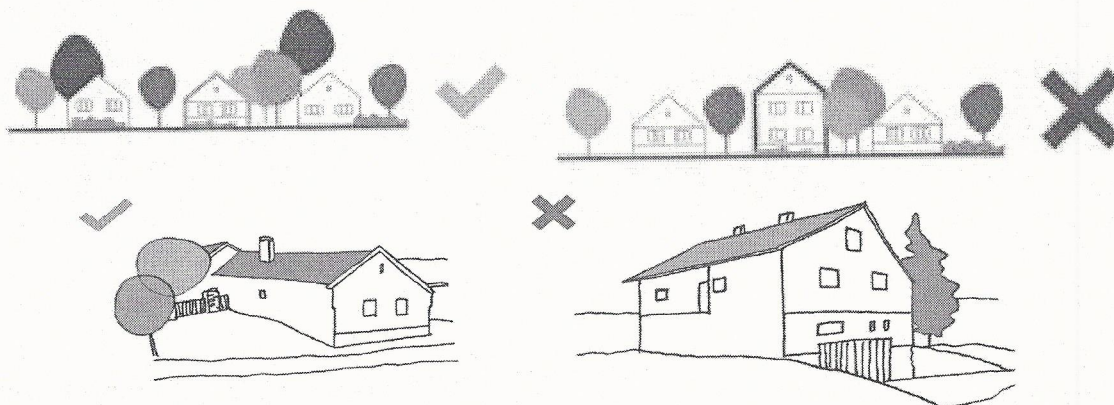
Falusias terepalakítás:

Magasság:

Az építetói igények manapság teljesen másak, mint régen voltak. Az igények kielégítésével együtt járhat a mai építészeti elemek betervezésével, de nem szabad szem elől téveszük, a legfontosabb, hogy az új formák megtalálják helyüket az egységes faluképben. Sokszor csak a tervezőkön múlik, hogy egy új épület mennyire illeszkedik a környezetébe és mennyiben követi a tradicionális építészet hagyományait.

Falusias magasság:

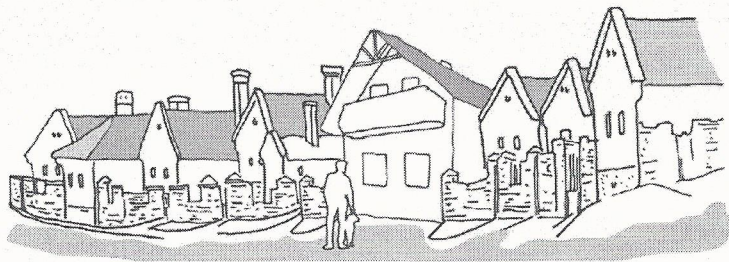
A vidéki épületek általában alacsonyabbak, emberi léptékűek, az új épületek nemcsak magasak, de szélesek is.

Tetőhajlásszög:

A Bükki, Hegyháti régió településén a háztető hajlásszöge jellemzően és általánosságban 35-42 fok között változik. Nem jellemzőek a mai divatos mediterrán jellegű lapos hajlásszögű tetőszerkezetek. Keressük mindig a legegyszerűbb vonalvezetésű tetőidomokat. Kerüljük a tagolt formákat, mert a tagolás drágább és több hibaforrással rendelkezik, a nyugodt vonalvezetésű tetőknél és még az arculata is jóval kedvezőbb megjelenésű. A tetők héjazata általában égetett agyag, illetve betoncserep. A vidékünkre nem jellemző sem a nád, sem a bádog héjazat alkalmazása.

Falusias tetőhajlásszög:

Ma általános, hogy az új vidéki épületek léptéken felüliek környezetükhöz képest. Nagyobb alapterület és nagyobb magasság a jellemző.

Tetőforma:

A Bükk északi részén található Ózd-Szilvásvárad régió az ún. Hegyháti településekre jellemző tetőformák:

Forma- tájra jellemző épületformák, ajánlott példák

- oromfalas nyeregtető (merőleges az úttengelyre),
- oromfalas nyeregtető barokkos oromzattal,
- csonka kontyos nyeregtető,
- kontyolt nyeregtető deszkabetétes oromzattal,
- „L alakú nyeregtető,
- „T” alakú nyeregtető

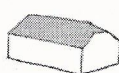
OROMFALAS

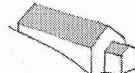
Oromfalas

Barokkos

Csonka kontyos

Előteres

Kontyolt

követendő példák

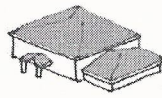
Forma- sablon épületek, tájidegen formák kerülendő példák.

- tagolt tömegű, bonyolult tetőidom,
- sátoztető kontyoltan,
- mediterrán alacsony hajlású tető,
- alpesi típusú tető,
- lapos záródású manzárd tető,
- gerinczáródású manzárd tető.

IDEGEN

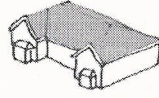
Tagolt tömegű

Sátoztetés

Mediterrán

Kertvárosias

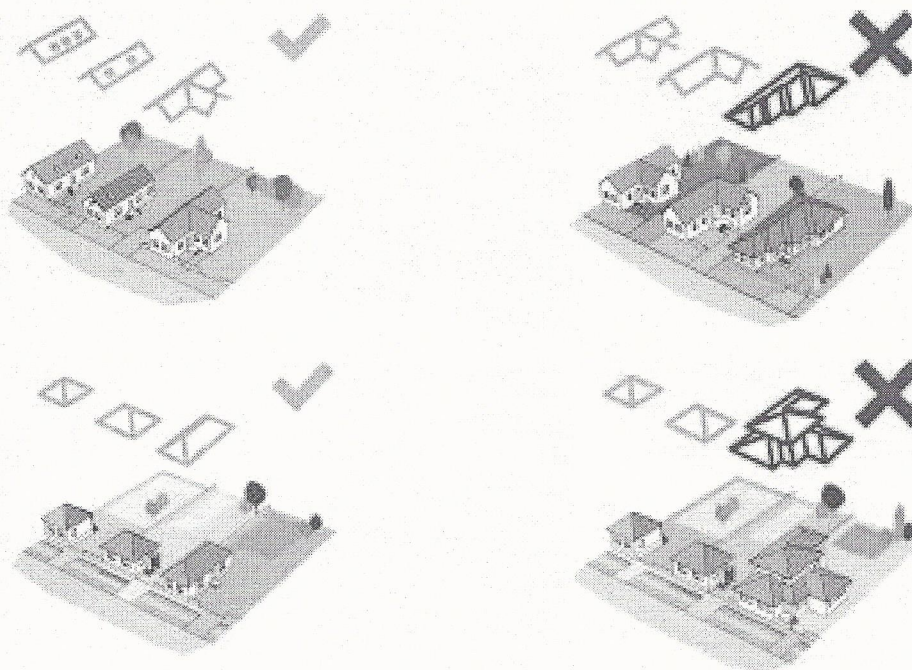

Lapos lezárású manzárd

kerülendő példák

Falusias tetőforma:

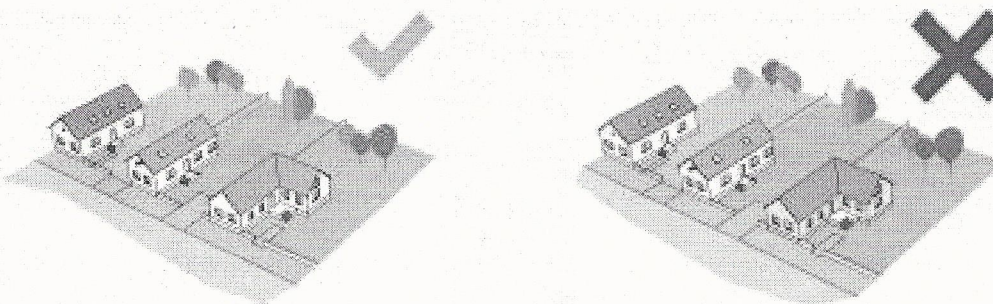
Részletek

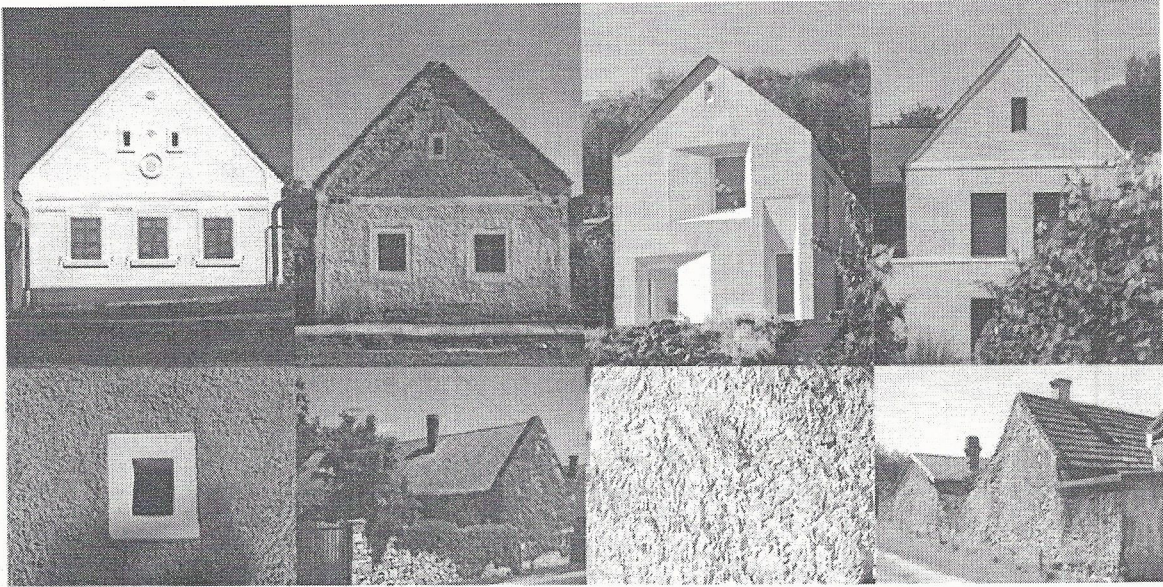
Falusias színek:

Vidékünkön a homlokzaton, tetőn megjelenő klasszikus színek a jellemzőek. Piros tető, fehér homlokzat, szürke lábazat, barna ablakszín. Kerüljük a harsány, harsogó színek alkalmazását. A homlokzati szín alkalmazásánál bátran használjuk a komplementer (egymást kiegészítő) színpárosításokat, (sárga-barna-zsemle).A homlokzaton két-három színtől többet ne alkalmazzunk. A kéket a zölddel együtt kerüljük el.

Az utcaképen megjelenő főépület, melléképület, kerti pergolák, utcai kerítés színezéseit tervszerűen hangoljuk össze, egységes és nyugodt színek alkossanak harmóniát. Ne felejtjük el megfigyelni a szomszédos épületeken is megjelenő színeket és erre való tekintettel alkalmazzuk a saját színeink párosítását.

Falusias színek :

Követendő és kerülendő megoldások:

Sima fehér homlokzat, tagozatokkal

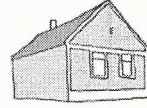
Sima fehér homlokzat tagozatokkal, kandelárics (hődörzsös) vakolattal

Világos homokszínű homlokzat

Fehér homlokzat, festett lábazzal

Szürke homlokzat, világos tagozatokkal

Látszó téglavagy kőtagozatok

Rikító színű homlokzat

Látszó téglahomlokzat

Faház

Strukturált vakolat

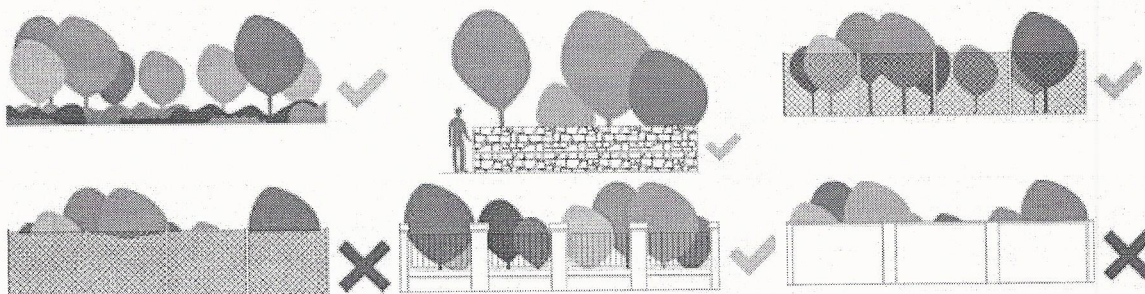
- ✔ Kerüljük a divatos „kötapéta” burkolatu lábazati és más felületeket.
- ✔ Kerüljük a kőre simított és bekarcolt vakolatokat.
- ✔ Kerüljük a túlzott vakolat struktúrákat (pl. dekorvakolat, kapart vakolat, mintás vakolat).
- ✔ Kerüljük a kanállal feldobott, nagy „maroktagolt” vakolatokat.
- ✔ Kerüljük a látszó téglafelületeket.
- ✔ Kerüljük az élénk, rikító homlokzatfestéseket.
- ✔ Kerüljük a látszó fa felületű homlokzatokat (pl. rönkház, faház).

Falusias kerítések, támfalak

A falusias építészetben az épület arculati megjelenésében az utcai kerítés egyik fontos és hangsúlyos eleme. A jól átgondolt és részleteiben is megtervezett kerítéssel sokat javíthatunk az épület arculati megjelenésében. Ellenkező esetben az arculatunk esztétikai értéke csökken. Kerüljük el a zárt és magas kerítéseket, mivel egy 2 méter magas zárt kerítés a lakásunk és kertünk egy részét eltakarja és csökkenti a homlokzati élmény értékét.

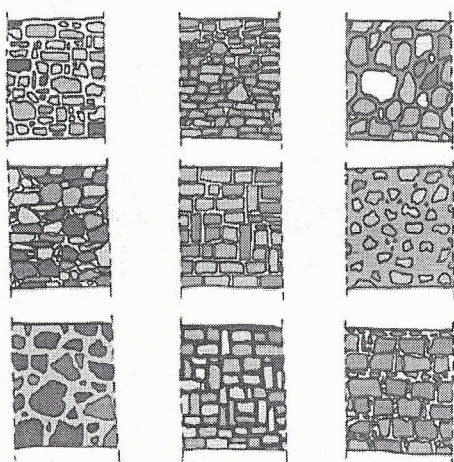
A hagyományos építészet őszinte, egyszerű és olcsó. Ezek olyan értékek, amit az új épületnél is érdemes megtartani. A kerítések lábazatainál és a pillérek esetén bátran alkalmazzuk a természetes építési anyagokat (tégla, terméskő, fa) a jó arculati élmény nem marad el.

Javasolt kerítés megoldások :

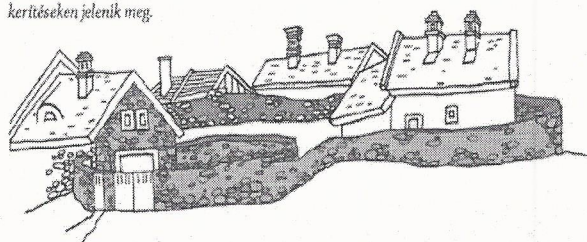

Követendő és kerülendő megoldások:

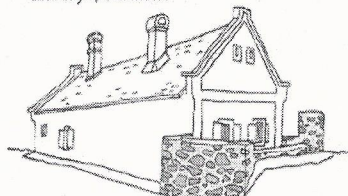
Helyi kő használata, természetes felületként. Kerüljük a kő kétdimenziós hatású alkalmazását.

Hagyományosan vakolt felületek az épületek, a kő a melléképületeken, oldalszármakon, kerítéseken jelenik meg.

A kő látványos alkalmazása a nehéz és könnyű felületeknek

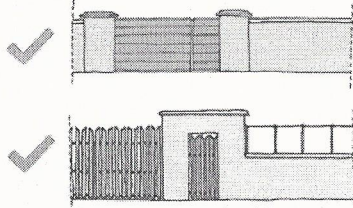

A kőbástyák, kőfalak összekapcsolják az épületet a tájjal

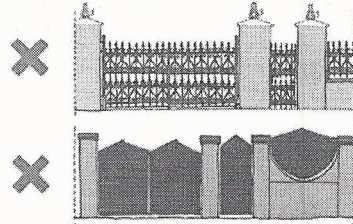

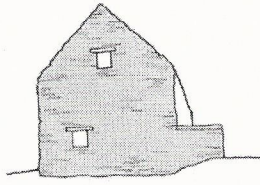
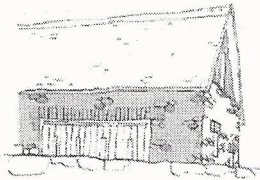
A kő alkalmazása illik a helyi szokásokhoz.

Hagyományos, egyszerű kapuk, kerítések

Tújjidegen, új „tűzépbarokk” formák

A hagyományos építészeti öszinté és egyszerű. Ezek olyan értékek, melyeket az új épületeknél is érdemes megtartani.

Kőlábazat

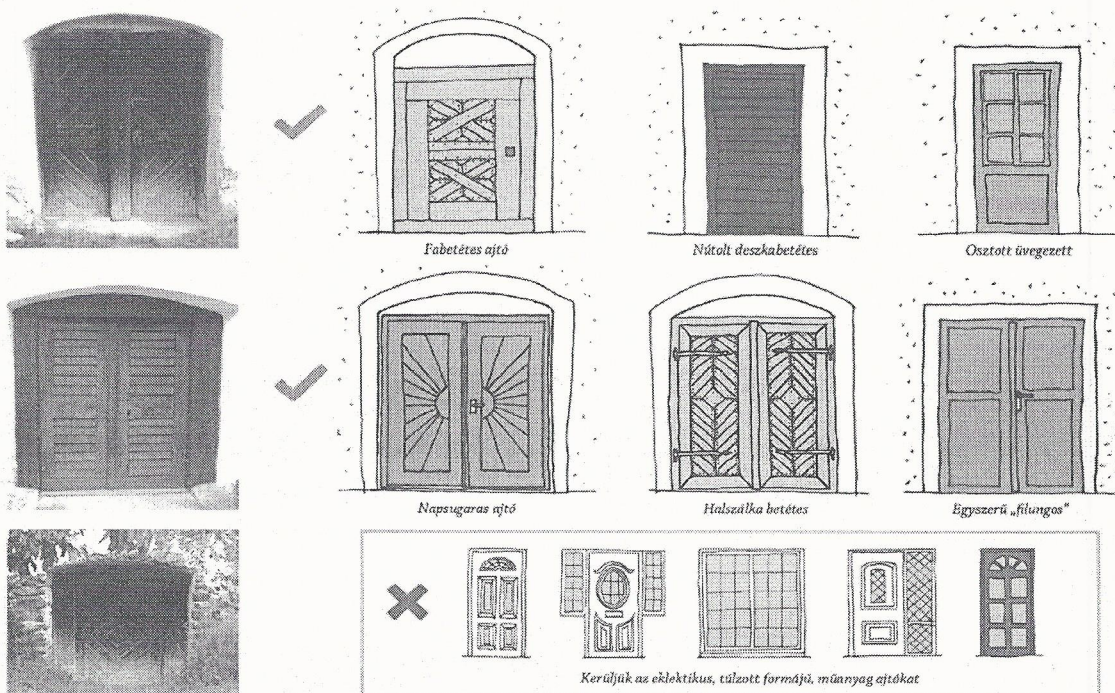
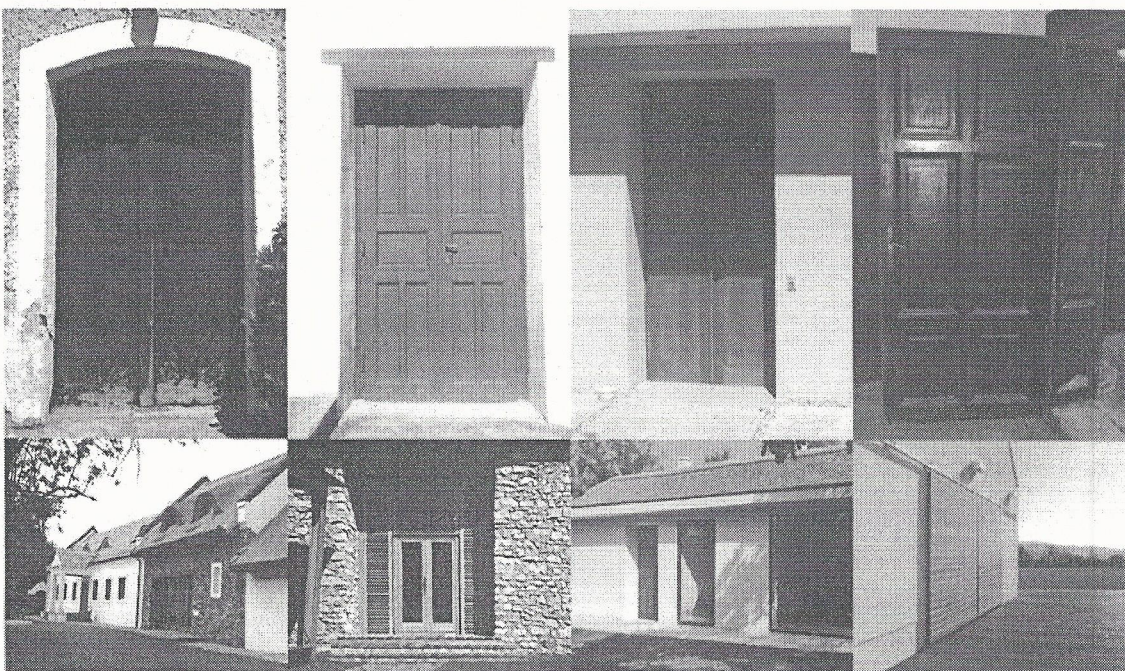
Önkényes felületek

A településen fellelhető jó példák:

Ajtók:

A Hegyháti települési régióban az ajtókat és az ablakokat a helyi asztalos mesterek nagy gondossággal, az ősi és mives mesteri szabályokkal készítették. Az ajtók tok szerkezetei leggyakrabban ács tokosok, vagy borított ács tokosok voltak, az ajtószárnyak általában egyszárnyúak, fríz-kerettel és filung betétekkel készültek, pácolt olajozott felületkezeléssel.

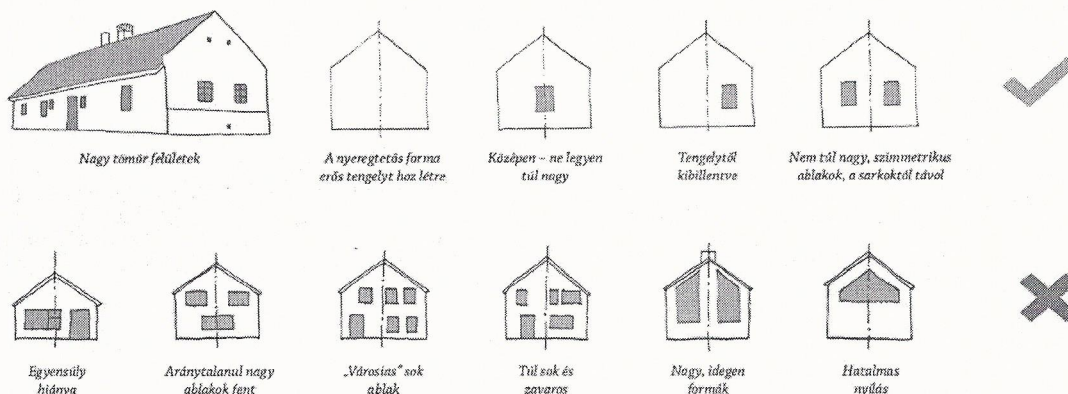

A település fellelhető régi szép ajtók a Sturmán kastély épület együtteséből:

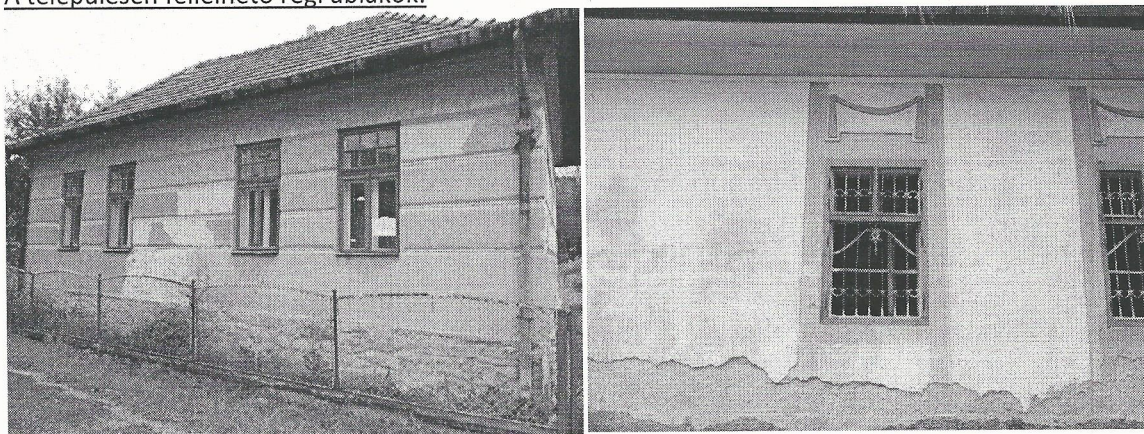

Ablakok:

Az ablakok kialakítása nagymértékben befolyásolja az épületek arculatát, ezért gondos tervezést, a nyílások és tömör felületek arányainak betartását követelik meg. Ma már a nagyobb felületű és szélesebb ablakok a jellemzőek, amik sajnos arány vesztett felülettel jelennek meg a homlokzaton.

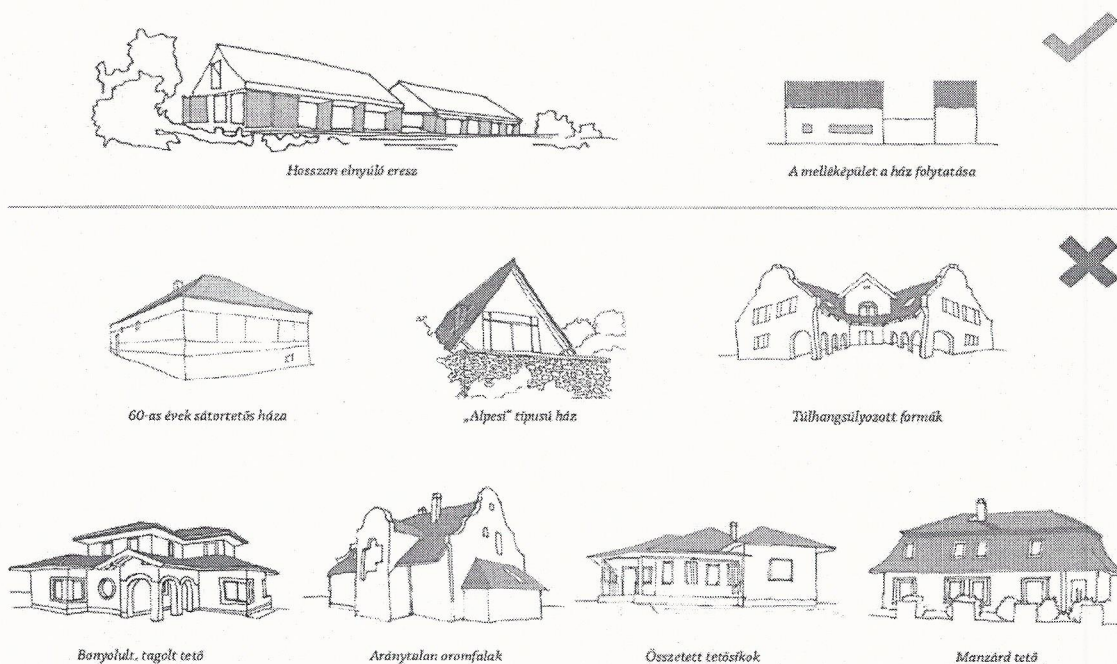
A településen fellelhető régi ablakok:

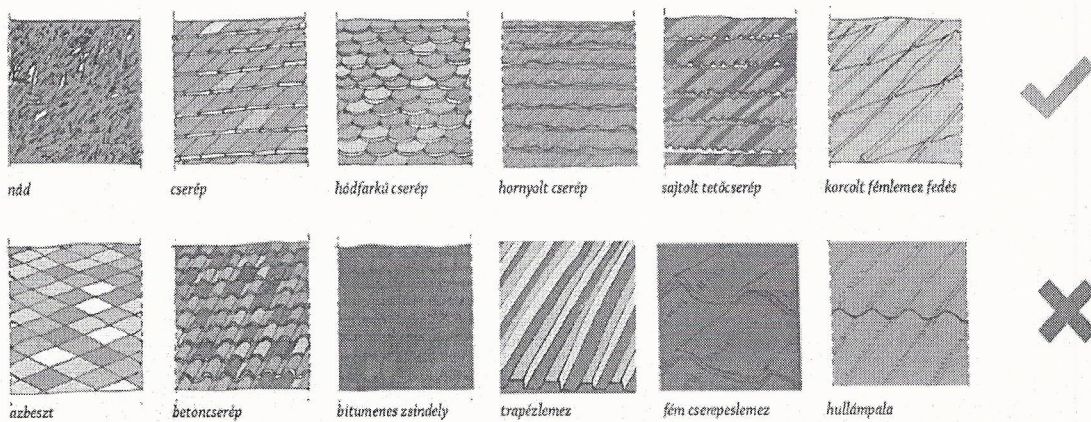
Tetőhéjazatok:

A Hegyháti települések tetőfedésére jellemző a nyeregtető, egyenes hosszú ereszvonalal. A házak tetőszerkezete festszávtól függően szelemenés, illetve sima tetőszék. A tetőhéjazatokra leggyakrabban az égetett agyagcserép, beton, illetve ritkábban a 60-as években gyártott betoncserep volt a jellemző. Az épületek homlokzatképzésénél a tetők részleteinek kialakítására kevesebb figyelmet fordítottak, mint ahogy az szükséges lett volna a tervezés során, mégis a tetők milyensége nagymértékben befolyásolja az épület megjelenését.

Fontos szempont a csapadék csatornák színezetét is figyelembe venni a héjazatok elkészítése során.

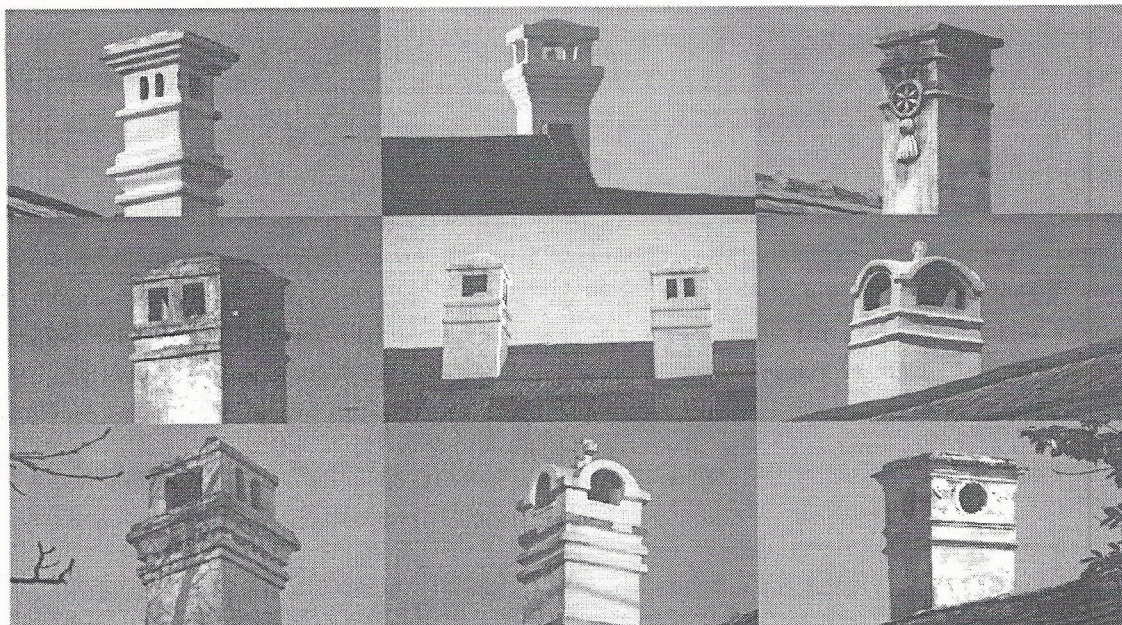
Minták követendő és mellőzendő tetőhéjazatokra:

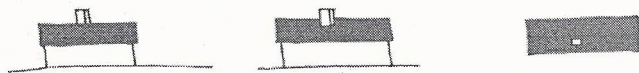
Kémények:

Az épületek kéményei igényes kialakítására manapság már nem fordítunk olyan nagy jelentőséget, mint az őseink, miközben a házunknak nagyon fontos eleme, az arculatot pozitív és negatív értelemben szabályozza. A környezetébe illesztett, ház fölött magasodó tekintélyes méretű fehér kémény-pillér megkoronázza az épületünket. Manapság az átalakítások miatt a régi kéményt lebontják és helyére a szokásos keskeny kis kéményt építik fel. Ez az aránytalanság képes az amúgy szépen helyreállított házakat is tönkretenni. Az új kémény építésekor mindig ügyeljünk arra, hogy a kémény keresztmetszete ne legyen kisebb 51-51 cm-nél, a fejezetüknél kerüljük az előre gyártott műkő elemeket.

A Hegyháti településeinknél jellegzetes, szebbnél szebb tekintélyes kémény fejeit mindig vakolták, fehérre meszelték és a téglák kiugratásával alakultak ki a különböző záródású kéményfejek.

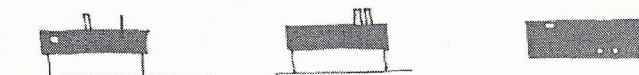
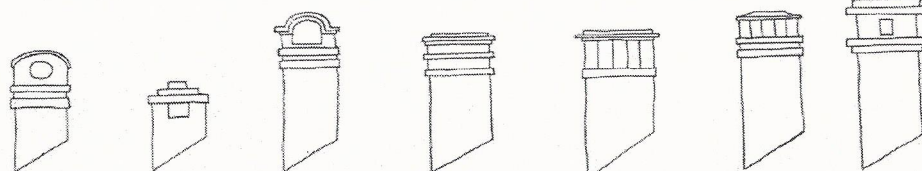

Minták követendő és mellőzendő kéményekre

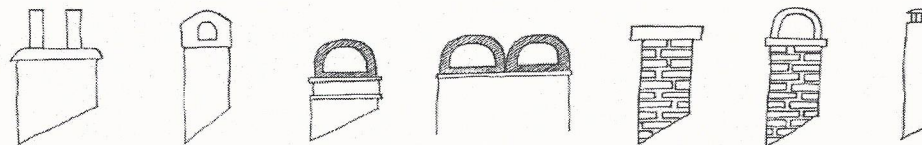
A kémények a ház középpontjában, a gerinc közelében helyezkednek el. Hanguliyos méretük meghatározó eleme a háznak.

A legváltozatosabb formában tagolt és vakolt kémények, mindig fehérre meszelték őket.

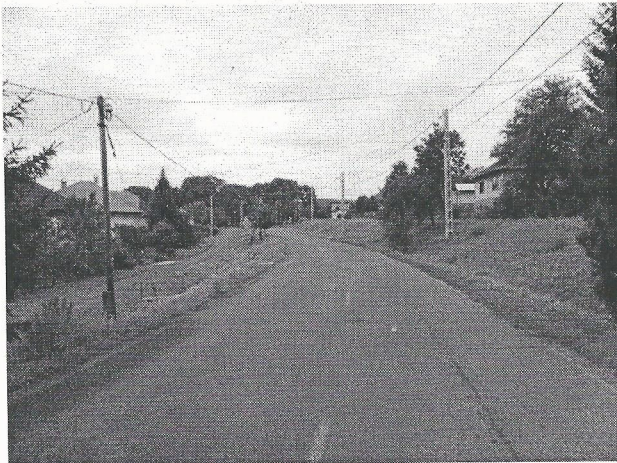

A mai szabályozások miatt gyakori az aránytalanul keskeny kémény. Sokszor szerelt, fém kívülben.

A korszerű tápellátási berendezéseknek is megfelelő kéményt körül kell falazni, egy mérete megnövekszik, és megjelenésében is hasonló lehet a hagyományos Balaton-felvidéki kéményekhez.

Utcaképek, tájképek

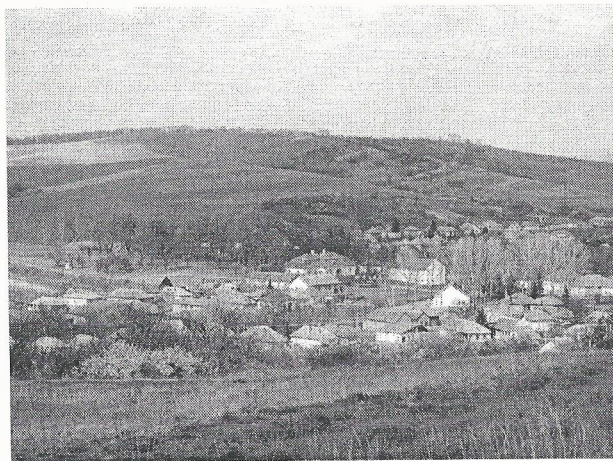
A község településszerkezetének egyik érdekessége a hegyoldalba vezetett 3 szinten is járható, 3 nyomvonalú útszakasz. A lakó utak az alsó és felső házsor lakóházait kapcsolják be a 2518-as számú út átkelési szakaszába. A lakó utak koronaszintjei a rétegvonalakon vannak vezetve, melynek szintjei a 2-4 m közötti magasság különbséggel haladnak mindhárman egymás mellett.

A községbe Farkaslyuk és Lénárddaróc felől érkeve, a Táncsics Mihály úton a kastély biológiailag is értékes ősparkja fogadja a látogatókat.

Az őspark faállománya erősen megritkult, de tájépítészeti szemmel végzett szelekcióval és ésszerű fapótlással biztosítható a park értékmegőrzése.

Helyi védettségre javasolt !

Látkép a temető felőli dombról, középen a kastély, a magtár, az istálló és az őspark látható. Balra hátul az impozáns régi gazdasági épület, a zsellérlakásokkal található.

Az épület együttesek műemléki környezetben helyezkednek el, amely a régi gazdálkodási központot és a jelenlegi településközpontot jelenti.

A község északi főutcáját (Nagysor út) a déli főúttal összekötő felsőpályás szerkezetű közúti híd 4 tekintélyes kerékvetővel és korláttal egyik ékessége a település központi arculatának.

Helyi védettségre javasolt.

A Sturmán kastély őspark felőli északi homlokzata látható.

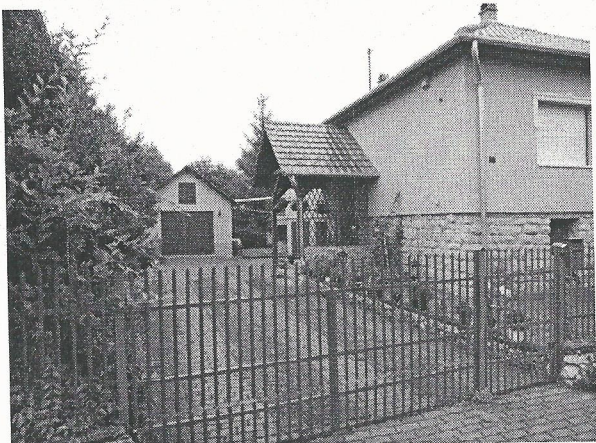
A kastély építői kihasználva a terep adta domborzati viszonyokat, a hátsó traktust süllyesztve és alapincézéssel oldották meg.

A község nyugati felvégi településrésze látható a képen.

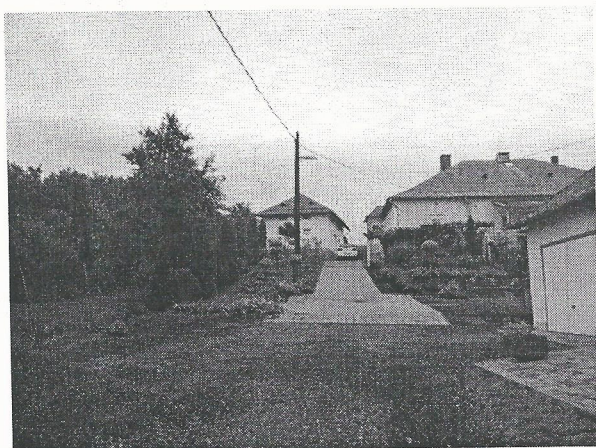
A dombok mögött erdészeti úton található a 1990-es években végzett faszénégető boksa telepek maradványai. Ezen az úton lehet eljutni Járdánházára is.

Követendő jó példák:

A község megújuló településrészén található ez az igényes és korszerű lakóépület.

Egyszerű, de ízléses utcai kerítés, az oldalkerti bejáró burkolata és növényzete szépen díszítik a lakás megjelenését. A homlokzati színezés karakteres és nem harsogó.

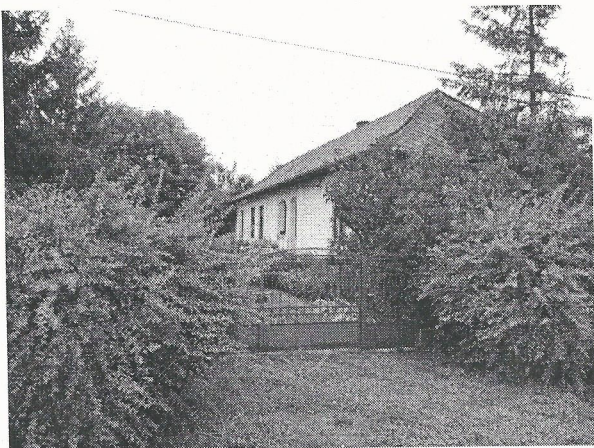

A Kissor úti domboldalon található a római katolikus plébánia hivatala, szépen gondozott lakóépülete és virágzó kertje jó példát mutat a hívek számára is.

Kissor úti szabadon álló beépítési móddal épített, patinás lakóépület.

3 tengelyes, nyolcszemű ablakkal, kiugró közép-vizalittal, egyszerű és igényes kerítéssel épített módosabb gazdaház, szép és követhető példát mutat.

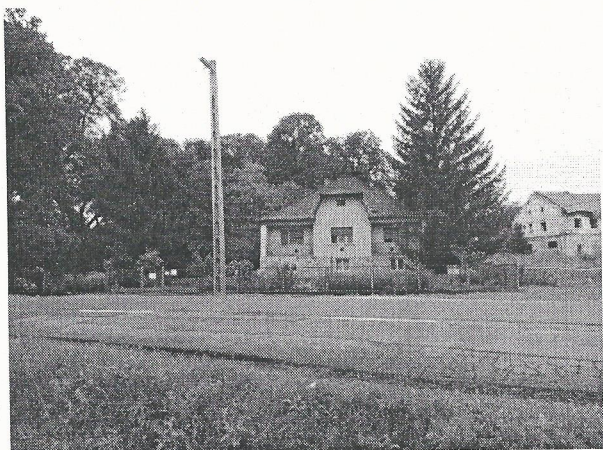

Egy hagyományőrző szemlélettel, alig észrevehetően jelenik meg az igényes növényzetek mögül ez az egyszerű, de őszinte épület.

Zöld színű kerítés kis szelete jelzi, hogy itt a telekhatár.

Ezt a régi lakóépületet remélhetően egy hagyományőrző szemléletű gazda nem rombolja, hanem megvédi és továbbfejleszti a népi építészeti hagyományok hangulatát.

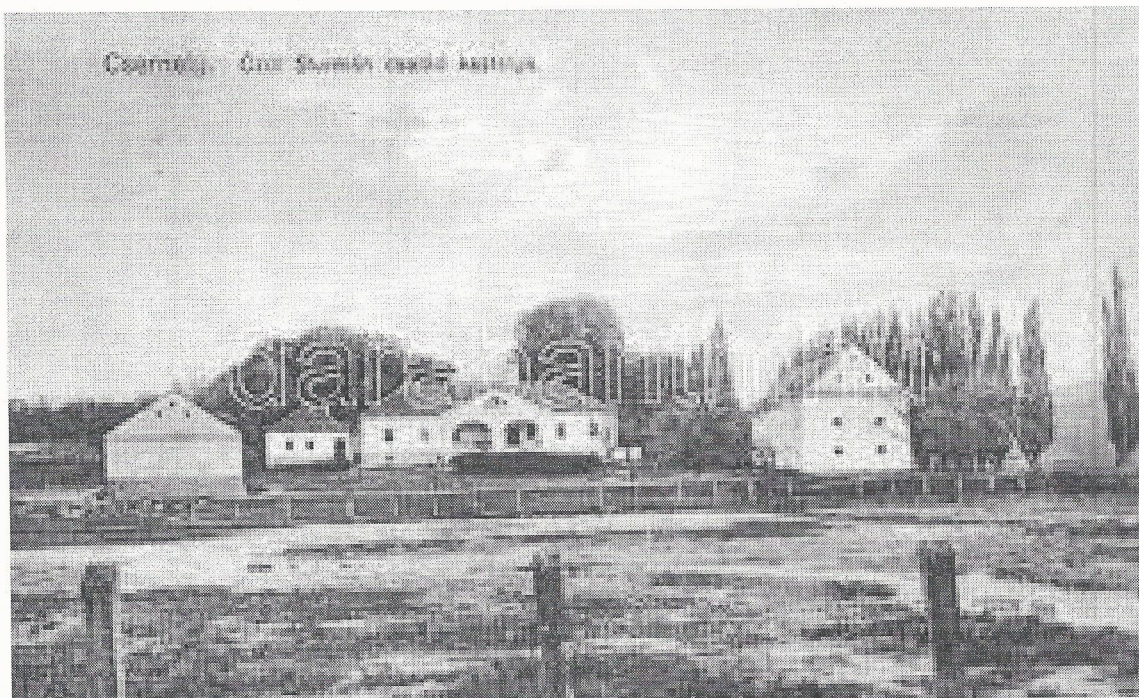

A történelmi műemléki környezetben az elegáns ősparki háttérrel, jó esélye van ennek az épületnek az elismert megjelenésre.

Archív fotók:

Üdvözlőlap Csernelyből a Strumán család kastélya

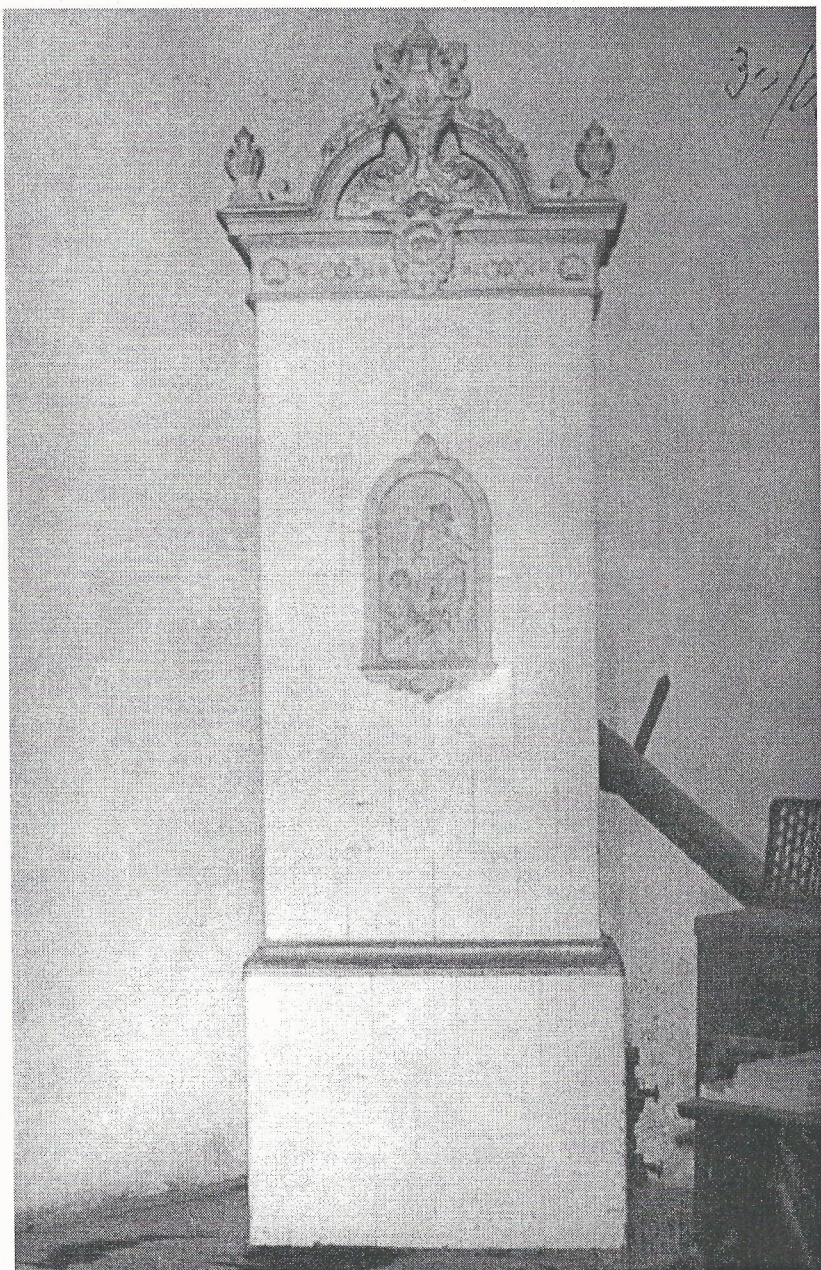
Csernely kúria istálló, Mg.Tsz. 1960-as évek

Sturmán kastély kerti pavilonja

Cserépkályha a Sturmán kastély jobb nagytermében.

Uzói Sztúpa és a Buddhista Főiskola épülete

Az **Uzói Sztúpa** Bükkmogyorósd és Csernely község külterületi határán, az Uzói patak forrásánál található. Bükkmogyorósdra közelebbi, Csernelyből a hosszabbik útról lehet megközelíteni.

A Buddhista Oktatási, Kulturális és Elvonulási Központ Csernely község közigazgatási területén helyezkedik el, de a vallási közösség hely meghatározása szerint Bükkmogyorósd színhellyel rendelkezik.

Az Oktatási Központ a hozzátartozó több hektár erdővel és mezővel egy csodálatos völgyben, egy természetes kis tóval és a közösségi épülettől északra a fehér Sztúpával alkotja környezetét. A közeli forrásból ered az Uzó patak, amely Lénárdarócnál torkollik a Csernely patakba. Az Uzói tanyánál az ivóvíz a forrásból, illetve ásott kútból nyerhető. A környékbeliek régebben a tóhoz kijártak, bajaikra gyógyulást keresni. Az infrastruktúrális vezetékek részleges hiánya (gáz, térerő, vezetékes víz, villany) miatt a hely visszarepíti az oda látogatókat a rég múlt időbe és tökéletes lehetőséget ad, a természet tisztaságának átélésére.

Az Sztúpa építése Dobosy Antal tervei alapján, Kőrösi Csoma Sándor emlékére 1986-ban kezdődött el. Az épülő Sztúpát az akkortájt Uszóra látogató láma Ngawáng is megáldotta, majd 1987. augusztus 16-án Dharmakirti Padmavadzsra szentelte fel. A vallási közösség a hagyományaikkal meghatározott és szervezett formájában jelenleg is rendszeres programokkal működik.

Felhasznált irodalom:

- vitéz Borbély Maczky Emil Dr. – Borovszky Samu: BORSOD VÁRMEGYE 1939.
- Vámosy Ferenc : KORUNK ÉPÍTÉSZETE 1974.
- Callmeyer Ferenc – Rojkó Ervin : AZ ÉN HÁZAM 1974.
- Szász János – Szigetvári János : NÉPI ÉPÍTÉSZETÜNK NYOMÁBAN 1976.
- Nagy Károly: ÓZD VÁROS ÉS KÖRNYÉKE 1999.
- F. Dobosy László: ÓZDI KISTÉRSÉG 2003.
- Dobosy László: ÓZDI KISTÉRSÉG 2007.
- Bánfalvi László: ÉVSZÁZADOK A BÜKKI HEGYHÁTON 2015.
- Lechner Nonprofit Kft. Budapest TAK. ÁBRÁK, SABLONOK, RÉSZLETFOTÓK.
- Kaló Zoltán ex polgármester gyűjteményéből: Régi archív fotók és információk
- Saárossy Kinga (Strumán leszármazott) gyűjteményéből: Régi archív fotók

Szerzők: Tóth Tamás főépítész
Angyal István településmérnök

Fotó: Angyal Péter építőmérnök

Szerkesztette: Angyal Istvánné irodavezető

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV 2017.

ZÁRSZÓ

Korábbi időkben az urbanizációs (városiasodás) folyamatok a munkalehetőségek, a megélhetési feltételek, a vidéki embereket a városokba tömörítették. Az új évezred elején a városban élő emberek ezt a folyamatot megfordították. Megfigyelhető ez a tendencia a nagyvárosokból a természetes és teljesebb élet reményében a város környéki településekre költözési folyamatában (dezurbanizációs folyamat). Aki a Hegyháti régió városaiból Ózd, Eger, Kazincbarcika (a jelenlegi lakógépeikből) e vidéken szeretne vásárolni telket, vagy egy jó állagú parasztházat hétvégi pihenőnek és felújítaná, vagy netán új házat építené, akkor ez a Kézikönyv Önnek készült.

A Településképi Arculati Kézikönyvnek a célja:

- feltárni és bemutatni, megismertetni Önnel a több száz éven keresztül kifinomult építészeti értékeket és hagyományokat,
- a tájegységre jellemző építészeti hagyományt,
- tiszteletben tartani, erősíteni és javítani a település arculati megjelenését,
- inspirálni az építető családtagjait és a tervező kollégákat is,
- követhető és követendő példákat mutatni.

A Kézikönyv nem tartalmazza és nem helyettesíti az építési szabályokat. A tervezésre vonatkozó rendeleteket, településrendezési terveket, valamint a helyi építésügyi hatóság állásfoglalásait. A Kézikönyv előírásai nem jelentenek kötelező direktívákat, csak arra kívánja felhívni a figyelmet, hogy azt a sok népi építészeti értéket és hagyományt, amit ősainktól kölcsönbe kaptunk és nap, mint nap gyönyörködhetünk benne, leporolva, a korszerű igényekhez igazítva kívánjuk az unokáinknak tovább fejlesztve visszaadni. Az érték mérhető, a szépség látvány, a célszerűséget az élet fogja igazolni.

A XX. század végén a rohamos iparosodás, a városba tömörülés, a hagyományos falusi életforma változása, a maradók és az elmenők viszonya, emberöltők munkájának emlékművét halálra ítélte, sőt a bontás, átépítés vagy a kihaló települések helyzete ezt az ítéletet már végre is hajtotta! A lassú vagy gyors pusztulást megállítani lehetetlen, mert az öregségnek a halál a vége, de az emlékek és értékek megtartása, rögzítése, megőrzése, átörökítése kötelesség! Sokan mondják, hogy a népi építészet a jelenben, mint teremtő erő már nem létezik. Ami van az emlék, amit a múltat megőrizni nem kívánó igénytelenség elporlasztott. Jelen korunkban a falusi lakosság várost néző szemében a saját népművészettel teli háza, a szegénység szégyellni való, bontásra érett rosszá vált. Mindaz a józan építési logika és teremtő akarat formailag eltűnt, ami a községek építészetének új életetője lehetett volna.

Bízunk abban, hogy a letűnőben lévő **népi építészet teremtő ereje** - a népzene, néptánc hagyományörző újjászületéséhez hasonlóan – visszatér a kortárs szereplőinek gondolataiba és kívánságai közé. A születendő tervekben újra megjelennek azok a régi kifinomult formák, amelyek a községeink arculati megjelenését fogják eredményezni.

Ezúton szeretnénk megköszönni azon polgártársainknak, akik a Kézikönyv elkészítéséhez, az értékek feltárásához, településtörténeti leírásokkal, információkkal és javaslataikkal hathatós segítséget nyújtottak a jobb településképi arculat eléréséhez.

A szerzők

HATÁROZATI JAVASLAT

CSERNELY KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

2017. NOVEMBER 15-I ÜLÉSÉNEK

2. NAPIRENDJÉHEZ

Tárgy: Csernelyi Óvoda SZMSZ elfogadása

Csernelyi Községi Önkormányzat Képviselő-testületének/2017. (XI.15.)

H A T Á R O Z A T A

Csernelyi Óvoda SZMSZ elfogadásáról

Csernelyi Községi Önkormányzat Képviselő-testülete a
Csernelyi Óvoda SZMSZ módosítását **e l f o g a d j a .**